

L'IRREDENTISTA

Un relat de: [Bernat66](#)

L'IRREDENTISTA

Sem a la tardor de l'any 1943. Acaba de néixer una criatura de sexe masculí amb dos mesos de prematuritat. Sembla que tingui els peus més grossos que el cap. Ja té un germà gran i és molt probable que s'esperava una nina(?). Aquesta esperança, del tot lícita, no donà i mai no donarà lloc a cap manifestació de decepció o de recansa. És malgrat tot prou segur que influí sobre la manera de comportar-se amb ell, lo que determinà una construcció mental molt peculiar i original.

Després d'uns quants dies d'incertesa el nou nat va finalment acampar i va començar amb tot impunitat d'alterar fortament la tranquil·litat dels seus Pares. Li van dir Pep i més tard la seva mare va afegir xu, lo que feia Pep Xu que no era cap referència al Imperi del Mig que encara no era de moda, sinó una paraulota afectuosa en francès. I és veritat que era molt bufó, però cepat i mascle a l'encop amb una dolçor i una gràcia que feia fondre el cor de les dones amigues i de la família.

(?) dialectal per nena

Ple de vida mamava amb golosia els mugrons de la seva mare sota la mirada entenedrida del seu germà gran. Quan se miren les escasses fotos que queden, hom veu un nin(?) somrient, galtes rodones, pel ros, sacsejant les barreres del seu llitet, provant d'aixecar-se sobre les seves dues cametes musculoses. En una altra seu asserenat sobre una flassada, enmig d'un prat, esclafint de riure. Més grandet s'està dret a la vora del camí, amb la gorra, les calces curtes i els esclops, amb un lleuger somriure confiat i hùmil, junt amb al seu germà gran que sembla vigilar-lo amb cura i orgull.

A hores d'ara té el record d'un temps càlid, lluminós ; amb el company germà arrenquen els pètals de marguerides, per ells són macarrons i el centre groc el rovell de l'ou ; les herbes onejen per damunt del llur cap. Ara l'àvia i la mare els fan entrar rabent a dintre. La vaca del masover ha trencat les barreres i s'ha escapat, reguintant pel jardí ; la vaca que potser és un bou mascle.....

S'estan als afores d'una grossa ciutat del centre-est de França. L'avi matern que és un home prou potent, ha llogat el pavelló de guarda a l'entrada del parc d'una grossa propietat burgesa construïda, com moltes altres, al segle precedent, a la falda de les serres que envolten la vila, a l'abric de les pestilències.

(?) dialectal per nen

I això per abrigar la petita família que acaba de formar la seva filla única i estimada, i el seu marit, fill del sud del país. Ambdós tenen un encís boig ; ella encantadora, fascinadora amb els seus ulls de brasa i el seu posat elegant i refinat i ell amb el seu cos d'atleta un pel aprimat per les privacions, amb l'aire decidit i protector (encara té els seus cabells). És probable que el pare hagués privilegiat una unió més prestigiosa amb un hereu de l'establishment local sense per cert que fos una unió de conveniència.

Però els dos fadrins, que s'havien trobat als bancs de l'universat, eren tan enamorats que el més tossut dels pares no hagués pogut oposar-s'hi. La felicitat de la seva filla passava davant de tot. Havia sigut un casament d'amor i l'origen allunyat dels enamorats era perfecte pel renovellament del patrimoni genètic i la seva bona barreja.

La ciutat s'està al confluència de dos rius que desde temps immemorials han fet comunicar el sud i el nord del continent europeu. Un indret estratègic i doncs de moment molt perillós.

En efecte si problem d'allunyar-nós un estona de la casa del guarda on s'ha fet un niuet de pau i mirem a l'entorn descobrim un món totalment diferent.

Circulació escassa de vehicles i vianants pels carrers bruts i envellits. Els edificis públics són protegits per sacs de sorra i soldats armats, que no semblen d'opereta.

Els ordres espeteguen dins una llengua forastera, rugosa, autoritària poc agradable a sentir i molt poc entenable per la majoria de la gent. Controls d'identitat incessants a les carreteres i a les estacions. La gent sembla resignada, capficada dins la manera més adient de satisfer a les necessitats més bàsiques de la vida. Amb tiquets donats al comptagotes pels ajuntaments, fan cues interminables per comprar salsífics negres o altres col-i-rips. Si tenes mainatges petits o pares malalts te donen tiquets especials per comprar sucre, llet o carn i és per això que el Pepxú té les galtes ben botades.

El diner escasseja i s'ha creat tota una economia paral·lela d'estraperlo ; és sovint una economia de troc ; pel menjar, per exemple, una gallina per una bombolla ; pel servei a la persona una dotzena d'ous per te fer escatzar els cabells o bé si freqüentes les cases de barrets, un kilo de patates per un massatge i si afegeixes una trena de cebes tendres, tenes el « happy ending ».....Els més traçuts s'espavilen, els altres sobreviuen. El moral de la població no és pas al seu optimum.

Val a dir per això que els esdeveniments ocorreguts dos anys abans, van ser terribles. Un terratrèmol per aquest país tan ufanós i superba. Un país superpotent donant-se com a model, dirigint i explotant bona part del món amb uns quants altres i a més reconegut i envejat per ser la flor i nata de « l'intel·ligència » mundial.

I vet aquí que és la guerra. És envait i ocupat pel seu veí. Les seves invencibles forces armades aviat submergides són aixafades al cap de pocs mesos d'una resistència, sovint heroica.

No és la primera vegada que aquest país ha estat conquerit. De sempre hi ha hagut conquesta, ocupació, intent d'assimilació o pitjor d'eliminació ; ha sigut fins ara la principal finalitat política dels grups humans una mica organitzats. Més de mil anys endarrera havien tingut les invasions dels Gots i altres Francs, que al final van ser assimilats.

Però, per ara tornen ser ocupats i ja en via d'assimilació, ja que a les escoles primàries (al més arreconat dels pobles), els mestres tenen d'ensenyar els rudiments de la llengua dels vencedors. Les forces vives del país són pregades d'orientar-se cap als objectius ordenats, que ho vulguin o no.

De fet, la pregària és una obligació ja que la llei és la llei de la guerra, és a dir cap llei sinó la del més fort malgrat que s'hagi posat una semblança d'institucions polítiques locals. Si no estas d'acord has de callar o acceptar de ser eliminat, fins i tot físicament.

L'eliminació dels que no entraven dins el quadre definit pel vencedor va arribar a un nivell record com s'ha sabut més tard. L'única manera de deseixir-s'en era de fugir, lo que l'immensa majoria no va fer o inutilment, els primers dies, acollant el seu cavall al carro carregat del més preciós de casa i llançant-se sobre les carreteres. Quan hi repensa anys més tard el Pep se diu que va tenir molta sort de sortir sà i estalvi d'aquest bulliment salvatge de l'història, un bulliment que va escaldar tants innocents. Per sort els seus genitors feien part dels models reconeguts com dignes de viure i van protegir els seus fills el millor que van poder com a bons pares que eren.

Al moment de la desfeta del 1940, el Pare era mobilitzat, esperant l'assalt enemic darrera línies de fortificacions considerades com inconqueribles ; però aqueixos malparits van passar pels costats, agafant-los pel revés.

No va pas ser fet presoner de guerra com molts altres que es van quedar anys afora, fent de franc la feina civil dels soldats enemics guerrejant arreu del món. No va tampoc fer el servei de treball obligatori que donava l'obligació als joves d'anar a treballar al país dels conqueridors, ja que era casat i emmainadat. Raó entre altres perquè el Pep va poguer existir.

El pare té la seva llicència de dret i guanya migradament la seva vida dins una oficina notarial. No és indiferent a

la tempesta que sacseja el seu món, però és responsable d'una petita família i té de protegir-la, a tot moment, de perills omnipresents i sorneguers.

De les seves opinions polítiques no s'en sabrà res. La guerra continua i no se sap qui guanyarà, imposant els seus possibles « diktats ». El recel i la malfiança cobreixen el país de neules malsanes. Val millor ser discret, hasta un amic de tota la vida se pot tornar dubtós.

Tanmateix, per uns quants, els invasors tenen costats simpàtics ; són ordenats, nets i sobretots oposats a l'ideologia del moment que més els espanta és a dir el comunisme i el seu intent de conquerir el món. Això fa molts conqueridors potencials, i la gent pot llestar, mentalment, aquest que li sembla menys desfavorable. Les famílies són dividides.

En Pepxú ha fet més tard recerques d'etnologia a prop dels supervivents dins la seva família. Aquesta s'ha reunit el 15 d'Agost 1944 per l'aniversari de les dues sogres dels seus pares que se diuen Maria. S'escau el dia del desembarcament dels aliats al sud del país. Les discussions arriben a un màxim d'intensitat sonora i passional. Cadun diu la seva, ningú no està d'acord. Uns quants s'alegren com, entre altres, un Oncle que ha vingut del sud i que més tard serà fet presoner pels conqueridors i malauradament perdrà la vida dins un camp de concentració.

Però el fet més sorprenent, és que la majoria dels assistents consideren l'esdeveniment com a negatiu, complicant els problemes, en lloc de ser considerat com l'inici d'una solució positiva i esperançadora. El mateix va passar al moment de l'alliberament del quaranta quatre, lo que és paradoxal quan se miren les imatges d'alegria ben comprensibles que se poden veure als llibres d'història.

Part de la gent vivia amb el temor de passar d'una dictadura a una altre o de ser eliminat arbitràriament per un veí gelós, ja que la llei de la guerra va perdurar encara molt de temps...

Malgrat tot la vida continua, cadascú esperant una clariana dins aquest cel de plom, probant de donar-se bona consciència.

L'avi matern del Pep té una fàbrica d'estufes, fruita d'una vida de dura feina. Seixanta anys abans, havia nascut pobre d'una jove bugadera filla de generacions de llauradors del Berry al centre de França i que havia vingut a la ciutat gran a buscar fortuna. L'havia donat a dida al Vivarès, en terres occitanes, els primers anys de la seva existència. Tenia l'esperit viu i va fer estudis brillants fins a integrar una escola d'enginyer de molta anomenada, l'Escola Central, amb l'ajuda de les beques que va saber merèixer. Era fet per comanar i va acabar sent l'amo d'una grossa fàbrica que se cuidava d'escalfar el seus conciutadans.....

I doncs, tornem al gra, per no tancar la seua fàbrica d'estufes i aturar els seus obrers, ha de fabricar cuines de campanya per l'infanteria dels invasors. Molts altres però van tenir de fabricar coses més guerrerres, ningú no els hi hauria de retreure.

Ningú no sap quant de temps aquesta situació pot durar. És possible fins i tot que esdevingui la norma. La pau és signada, el poder ha canviat de mans i un nou món s'està organitzant probant d'esborrar el d'abans.

A poc a poc, al cap d'unes quantes generacions, la gent se va assimilant al seu enemic hereditari. És així.

Però aquesta vegada això no passarà. A principi de l'any 1943, la set de conquesta de l'invasor ha sigut malmesa. Tot un exèrcit ha tingut de capitular al front de l'est, a la vora del riu Volga. Per ell les coses no pararan d'empitjorar fins a una desfeta total uns quants anys més tard. Els seus partidaris deixaran d'enganxar banderetes sobre el mapa del món, marcant l'inexorable progressió de les conquestes. La seva ideologia racista, bestial i mortífera s'ha revelat a poc a poc.

Molts països acceptaran de sacrificar bona part del seu jovent per destruir el monstre i particularment un país molt potent de l'altre costat de l'atlàntic.

El seny i les ganes de viure i prosperar agafen de nou els manaments, sense l'assegurança, però, que les lliçons d'aquesta mala passada siguin profitoses.

Pel Pepxú que no s'ha envisat de rés, al caliu de l'afecció de l'àvia materna i de la seva mare, comença el

període més llarg de la seva vida : la seva infantesa.

Una infantesa que durerà una quinzena d'anys, que semblaran un segle, dins una família unida i protectora. El Pepxú és fort i sanitos amb un tarranà optimista i voluntari però potser massa introvertit i amb una gran timidesa.